

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

**0102121 ทฤษฎีองค์กรและการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน
(Organizational Theory and Development of Administration for
Community Organization)**

**รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาชุมชน
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2568
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ**

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0102121 ทฤษฎีองค์กรและการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน 3(3-0-6)

Organizational Theory and Development of Administration for Community Organization

บูรพาวิชา : ไม่มี

ควบคู่ : ไม่มี

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์กรและการจัดการ การจัดตั้งองค์กรชุมชนและโครงสร้างการบริหารองค์กรชุมชน ระบบ กลไก การพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน เงื่อนไขที่สนับสนุนและข้อจำกัดของการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยวิเคราะห์กรณีศึกษา

Principles, concepts, theory of organization and management; Establishment of community organizations and structure of administration for community organization, system, mechanism for development of community organizations administration, conditions that supported and limitations for the development of administration for community organizations in order to drive development of sustainable community by analyzing case study.

2. ประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
- ☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- ☐ วิชาเอกเลือก
- ☒ วิชาเอกบังคับ
- ☐ วิชาโท
- ☐ วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

ดร.โอริสา ชุมพงศ์

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

2568/ภาคการศึกษาปลาย/ นิสิตการบริหารและพัฒนาชุมชนชั้นปีที่ 1

5. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

1 พฤศจิกายน 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

- 1.1 เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ เพื่อการบริหารและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน
- 1.2 เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีองค์กร เพื่อการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน
- 1.3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบ และสร้างองค์กรชุมชน องค์ประกอบในการพัฒนาการบริหารองค์กร เจาะลึกที่สนับสนุนและข้อจำกัดของการพัฒนาการบริหารสำหรับองค์กร
- 1.4 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการบริหารองค์กรมาปรับประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์

2. ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Course-level Learning Outcomes: CLOs)

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแล้ว ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาในรายวิชาสามารถ

2.1 CLO1 1.อธิบายหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์การและการจัดการ การจัดตั้งองค์กรชุมชน และโครงสร้างการบริหารองค์กรชุมชนได้

2.2 CLO2 2.วิเคราะห์ระบบ กลไก การพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน เจาะลึกที่สนับสนุนและข้อจำกัดของการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน โดยใช้กรณีศึกษาได้อย่างเหมาะสม

2.3 CLO3 3. แสดงออกถึงเจตคติที่ดีต่อองค์กรชุมชนและการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชนได้อย่างเหมาะสม

3. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยกับสถานการณ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สนองต่อตลาดแรงงานด้านการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในเรื่องการพัฒนาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีองค์กร การพัฒนาการบริหารขององค์กรชุมชน และสถาบันทางสังคม

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
45	0	90

หมายเหตุ รายวิชานี้มีการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลภาคสนามจากสถานการณ์จริง โดยมีการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา ตลอดจนใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

การให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนอย่างน้อย 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ ณ ห้องพักอาจารย์ อาคาร 13 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา และผ่านช่องทาง Email และ โทรศัพท์ เป็นต้น ทั้งนี้โดยผ่านการนัดหมายอาจารย์ผู้สอนล่วงหน้า

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน : สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	แนะนำรายวิชาการเรียนการสอน การวัด/ประเมินผล เอกสาร/ตำรา แนะนำแนวทางการศึกษาเพื่อให้ บรรลุความมุ่งหมายของรายวิชา	3	0	- มคอ.3 - การบรรยาย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC - วิดีทัศน์ - แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	ดร.โอริสา ชุมพวงส์
2	บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับองค์กร - ความหมายขององค์กร - ความสำคัญของทรัพยากรพื้นฐาน ในองค์กร	3	0	- การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint	ดร.โอริสา ชุมพวงส์

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน : สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	- ความหมายของการจัดการ - ประสิทธิภาพและประสิทธิผล - บทบาทผู้บริหาร - ศาสตร์และศิลป์ของการบริหารจัดการ - ความท้าทายของผู้บริหารยุคใหม่			- TSU MOOC/ วิดิทัศน์ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	
3-4	บทที่ 2 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับองค์กรชุมชน - ความหมายขององค์กรชุมชน - องค์ประกอบขององค์กรชุมชน - แนวคิดและหลักการขององค์กรชุมชน - ประเภท ลักษณะ และหน้าที่ขององค์กรชุมชน - กลยุทธ์การพัฒนาองค์กรชุมชน - กระบวนการและการเรียนรู้ขององค์กรชุมชน - เงื่อนไขสนับสนุน และข้อจำกัดในการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน	3	0	- การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC/ วิดิทัศน์ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ดร.โอริสา ชุมพวงค์
5-6	บทที่ 3 การจัดองค์กร - ความหมายของการจัดองค์กร - หลักของการจัดองค์กร - โครงสร้างและการออกแบบ - การจัดแผนงาน - ความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่ และการมอบหมายงาน - มนุษยสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารในองค์กร	6	0	- การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC/ วิดิทัศน์ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ดร.โอริสา ชุมพวงค์

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน : สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	- เส้นทางการติดต่อสื่อสารในองค์กร - หลักการติดต่อสื่อสารในองค์กร - อุปสรรคของการติดต่อสื่อสารที่เกิดขึ้นในองค์กร				
7-8	บทที่ 4 ทฤษฎีองค์กรและแนวคิดด้านการบริหารจัดการ - แนวความคิดด้านการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ - แนวความคิดด้านการจัดการเป็นกระบวนการ - แนวความคิดทางการจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์ - แนวความคิดด้านระบบสังคม - แนวความคิดด้านคณิตศาสตร์ - แนวความคิดด้านระบบ	3	0	- การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC/ วิดิทัศน์ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม	ดร.โอริสา ชุมพงศ์
9	สอบกลางภาค				
10	บทที่ 5 วัฒนธรรมองค์กร - ความหมายของวัฒนธรรมองค์กร - การเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร - หน้าที่ของวัฒนธรรมองค์กร - องค์ประกอบของวัฒนธรรมองค์กร - ลักษณะของวัฒนธรรมองค์กร - ลักษณะของวัฒนธรรมที่จะทำให้องค์กรบรรลุประสิทธิผล - เครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรมองค์กร - ภาวะผู้นำกับวัฒนธรรมองค์กร - การรวมตัววัฒนธรรมองค์กร	3	0	- การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC/ วิดิทัศน์ - แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	ดร.โอริสา ชุมพงศ์

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน : สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	- ผลจากการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ในองค์กร				
11	บทที่ 6 การจูงใจ - ความหมายและความสำคัญของ แรงจูงใจ - กระบวนการในการเกิดแรงจูงใจ - ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	3	0	- การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC/ วีดิทัศน์ - แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	ดร.โอริสา ชุมพงศ์
14	บทที่ 7 การจัดการเชิงกลยุทธ์ - เหตุผลที่ต้องมีการจัดการเชิงกล ยุทธ์ - กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ - เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์การ ลงทุน - การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ - การควบคุมกลยุทธ์ - แนวคิดปัจจุบันในการจัดการเชิงกล ยุทธ์	3	0	- การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC/ วีดิทัศน์ - แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	ดร.โอริสา ชุมพงศ์
14-15	บทที่ 8 ความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อความยั่งยืนขององค์กร - ความหมายของความรับผิดชอบต่อ สังคม - แนวคิดเบื้องต้นและการบริหาร จัดการความรับผิดชอบต่อสังคม - ประเภทของความรับผิดชอบต่อ สังคม (CSR)	3	0	- การบรรยาย - การอภิปราย - สื่อ PowerPoint - TSU MOOC/ วีดิทัศน์ - แลกเปลี่ยน ความคิดเห็น	ดร.โอริสา ชุมพงศ์

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน : สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
	- รูปแบบของกิจกรรมความ รับผิดชอบต่อสังคม - กรณีศึกษา				
16	- การนำเสนอโครงการวิเคราะห์ องค์กรจากกรณีศึกษา - องค์กรและองค์กรชุมชนที่เชื่อมโยง เกี่ยวข้องกับการบริหารและ พัฒนาชุมชน	3	0	- อภิปราย - การนำเสนอ / โครงการกลุ่ม	ดร.โอริสา ชุมพวงค์
17	สอบปลายภาค				
18					
รวมชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา		45	0		

หมายเหตุ รายวิชานี้มีการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลภาคสนามจากสถานการณ์จริง โดยมีการจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา ตลอดจนใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนการสอน

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☒ 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- ☐ 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- ☒ 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก
- ☐ 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- ☐ 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- ☐ 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- ☒ 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- ☒ 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- ☒ 9. ส่งระดับขึ้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- ☐ 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- ☐ 11. อื่น ๆ ระบุ

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
1.	- การตรงต่อเวลาของนิสิตในการเข้าเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วมกิจกรรม - ความมีวินัยและความพร้อมเพียงของนิสิตในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการบริหารและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน - ความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	สังเกตการมีส่วนร่วมและพฤติกรรมในชั้นเรียน	1-16	10
2.	- ความสามารถด้านการคิดของของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การตัดสินใจ - การทำผลงานและการนำเสนอผลงานของนิสิต	การทดสอบย่อยและงานเดี่ยว	3-13	10
3.	- ความสามารถด้านการคิดของของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การตัดสินใจ - การทำผลงานและการนำเสนอผลงานของนิสิต	สอบระหว่างภาค	9	20
4.	- ความสามารถด้านการคิดของนิสิต เช่น การตั้งคำถาม การสืบค้นข้อมูล การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การตัดสินใจ - การทำงานวิจัยและการนำเสนอโครงการที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับการนำแนวคิดทฤษฎีที่	งานกลุ่มและการนำเสนอโครงการ	14-16	30

ลำดับ	หัวข้อ/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	คะแนน
	เกี่ยวข้องกับองค์กร การพัฒนาการ บริหารขององค์กรชุมชน และ สถาบันทางสังคมมาประยุกต์ใช้ ในการขับเคลื่อนชุมชน			
5.		สอบปลายภาค	17-18	30
คะแนนรวม				100

วิธีการตัดเกรด ☒ อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
☐ อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

ภาษาต่างประเทศ

Alvesson, M. (2013). Understanding organizational culture. 2nd Edition. Sage.

Certo, S. C., & Certo, S. T. (2013). Modern management: Concepts and skills. Pearson Higher Ed.

De Cenzo, D. A., Coulter, M., & Robbins, S. P. (2011). Fundamentals of management. Pearson Higher Ed.

Giglion, G. B., & Bedeian, A. G. (1974). A conspectus of management control theory: 1900-1972. Academy of Management Journal, 17(2), 292-305.

Kast, F. E., & Rosenzweig, J. E. (1974). Organization and management: A systems

approach. McGraw-Hill.

Prahalad, C. K. (2003). Harvard business review on corporate responsibility. Harvard Business Press.

Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2006). The link between competitive advantage and Corporate social responsibility. Harvard business review, 84(12), 78-92.

Porter, M. E., & Kramer, M. R. (2019). Creating shared value. In Managing sustainable Business (pp. 323-346). Springer, Dordrecht.

Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2013). Organizational behavior. Pearson education limited.

Schein, E. H. (1990). Organizational culture (Vol. 45, No. 2, p. 109). American Psychological Association.

Schein, E. H. (2010). Organizational culture and leadership (Vol. 2). John Wiley & Sons.

Yukl, G. A. (2002). Leadership in organizations. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

ภาษาไทย

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2561). ทฤษฎีองค์การ : มุมมองต่างกระบวนทัศน์. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิเชียร วิทยอุดม. (2555). ทฤษฎีองค์การฉบับแนวใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ธนรัช การพิมพ์.

สมคิด บางโม. (2562). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น บมจ.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ (เอกสารประกอบการสอน)

โอริสา ชุมพวงส์ (2568). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 0102121 ทฤษฎีองค์การและการพัฒนาการบริหารองค์กรชุมชน. มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา. 1 - 350